Ministeri Skinnarin kuuleminen

budjetista hallinto- ja turvallisuusjaostossa ke 23.10.2019

Kirjalliset vastaukset hallinto- ja turvallisuusjaoston esittämiin kysymyksiin:

Ulkoministeriön toiminnan ja taloudensuunnittelu vuosille 2020 – 2024 on tekeillä hallitusohjelman ja muiden valtioneuvoston toimintaa ohjaavien dokumenttien mukaisesti. Ulkoministeriön tulostavoite kehityspolitiikan ja –yhteistyön osalta on toteuttaa ihmisoikeusperustaista kehityspolitiikkaa joka poistaa köyhyyttä ja vähentää eriarvoisuutta. Kehitysyhteistyötä tehdään pitkäjänteisesti Suomen painopistealueilla hallitusohjelman painotusten ja resurssien mukaisesti.

1. **Kehitysyhteistyömäärärahojen kohdentuminen alueittain?**

Varsinaisen kehitysyhteistyön momentin rahoituksen kohdentuminen on eritelty liitteessä.

Viime hallituskaudella Afrikkaan kohdentuva rahoitus putosi vuosina 2015 – 2018 suhteellisesti 49 prosentista 37 prosenttiin, joka tarkoitti euromääräisesti laskua 265 miljoonasta eurosta 132 miljoonaan euroon. Hallitusohjelman mukaisesti tällä hallituskaudella Afrikkaan kohdentuvaa rahoitusta painotetaan.

2. **Onko kehitysyhteistyössä tehty tai tulossa alueellisia tai rahoituksellisia painopistemuutoksia?**

Hallitusohjelman mukaisesti Ulkoministeriö valmistelee rahoituksen kasvattamista kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyöhön sekä monenkeskiseen yhteistyöhön. Maantieteellinen painopiste on Afrikka.

Kehitysyhteistyön temaattiset painopisteet ovat:

- Naisten ja tyttöjen oikeudet ja aseman vahvistaminen, erityisesti seksuaali- ja lisääntymisterveys ja –oikeudet
- Kehitysmaiden talous ja työpaikat, erityisesti innovaatiot sekä naisten rooli taloudessa ja naisyrittäjyys
- Koulutus, toimivat yhteiskunnat ja demokratia, erityisesti laadukas opetus, kehitysmaiden

Lisätietoa rahoituksen kohdentumisesta liitteessä.

3. Sijoitusmuotoisen kehitysyhteistyön alueellinen jakautuminen ja onko tulossa painopistemuutoksia?

Kehityspoliittisia finanssisijoituksia ohjaavat samat tavoitteet ja reunaehdot kuin lahjamuotoistakin kehitysyhteistyötä. Finanssisijoituksia on kohdennettu maantieteellisesti laajasti, erityisenä kohteena Afrikka. Pääsääntöisesti vähiten kehittyneisiin sekä alemman keskitulotason maihin.

Hallitus on linjannut, että 2020 – 2023 kehityspoliittisia finanssisijoituksia kohdennetaan:

- Vähintään 75 prosenttia ohjataan ilmastorahoitukseen. Viime hallituskaudella kohdennus oli noin 60 prosenttia.

- Vähintään 60 prosenttia ohjataan rahoituskohteisiin Afrikassa. Viime hallituskaudella kohdennus oli noin 50 prosenttia.

Vuosina 2016 – 2019 finanssisijoitusmäärärahan suuruus oli yhteensä 530 miljoonaa euroa. Määrärahaa kohdennettiin seuraavasti:

a. 2016 (130 Meuroa, pitkäaikainen laina) valtion kehitysrahoituslaitos Finnfundille
b. 2016 (9,4 Meuroa, pääomankorotus) Latinalaisen Amerikan kehityspankin yksityisen sektorin rahoitusyhtiö IIC:lle.
c. 2017 (114 Meuroa, sijoitus) ilmastorahastoon, jota hallinnoi Maailmanpankin kehitysrahoituslaitos IFC.
d. 2017 (16 Meuroa, laina) Kirkon ulkomaan avun (KUA) omistamalle vaikuttavuussijoitusyhtiö FCA Investment Oy:lle.
e. 2019 (50 Meur, pitkäaikainen laina) YK:n alaiselle Kansainväliselle maatalouden kehittämisrahastolle (IFAD).
f. 2019 (210 Meuroa, pitkäaikainen laina) valtion kehitysrahoituslaitos Finnfundille. Kohdennus ilmastotoimiin ja naisten asemaa edistäviin hankkeisiin.

4. Finanssisijoitusmomentin käyttösuunnitelma

Investointisuunnitelma voidaan toimittaa jaostolle lähiaikoina. Sen tärkeimmät linjaukset ovat edellä

Rauhanvälitys on joustava työkalu, jota voidaan käyttää niin konfliktien ennaltaehkäisyssä kuin jo syttyneiden konfliktien ratkaisemiseksi. Rauhanvälityksen avulla edistetään kansainvälistä rauhaa ja turvallisuutta ja tuetaan sääntöpohjaista kansainvälistä järjestelmää.

Suomen ulkopolitiikassa konfliktinehkäisy ja rauhanvälitys ovat olleet pitkäaikainen ja hallituskaudet ylittävä prioriteetti. Nykyisessä hallitusohjelmassa konfliktinehkäisy, rauhanvälitys ja rauhanrakennus nimetään edelleen vahvistuvaksi painopisteeksi. Konfliktien ennaltaehkäisy on tärkeä osa jatkumoa humanitaarista apua ja kehitysyhteistyötä koskevaan keskusteluun.

Uudella rauhanvälitysmomentilla on pyritty vastaamaan paremmin rauhanvälityksen kasvaviin tarpeisiin. Myös muita rahoituslähteitä on käytettävissä, kuten esimerkiksi kehitysyhteistyömäärärahoista rahoitettavat pidempikestoiset maa- ja aluekohtaiset hankkeet.

Hallitusohjelma korostaa verkostomaisen toimintatavan tärkeyttä rauhanvälityksessä ja eri suomalaistoimijoiden kytkemistä mukaan toimintaan. Myös eduskunnalla ja poliittisilla puolueilla on keskeinen rooli. Eduskunnan rauhanvälitysverkosto on hyvä esimerkki.

Konkreettisia esimerkkejä rauhanvälitystyöstämme:

* Toimiminen luottamuksellisten vuoropuhelujen isäntämaana.
* Suomen ulkomaanedustustoissa tehtävä työ.
* Eräiden rauhanvälityksen järjestöjen strateginen tukeminen.
* Valikoitujen dialogiprosessien tukeminen.
* Naisten rauhanprosesseihin osallistumisen tukeminen.
* Sekondeeraukset kansainvälisiin järjestöihin ja eri rauhanvälitystoimijoihin.

6. Hallinnonalan mahdolliset kipupisteet?

Viime hallituskaudella tehdyt kehitysyhteistyön leikkaukset ovat johtaneet henkilöresurssien ja työmäärän epätasapainoon. Hallitusohjelmassa sitouduttiin kehitysyhteistyön hallinnon vahvistamiseen. Henkilöstön määrää kasvatetaan nyt määrärahojen lisääntyessä.